VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2009. gada 10. decembrī *

Lieta T-195/08

Antwerpse Bouwwerken NV, Antverpene (Beļģija), ko sākotnēji pārstāvēja J. Verbists [*J. Verbist*] un D. de Kēsters [*D. de Keuster*], pēc tam — Verbists, B. van de Valle de Gelke [*B. van de Walle de Ghelcke*] un A. Vandervenets [*A. Vandervennet*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv E. Manhīvs [*E. Manhaeve*], pārstāvis, kam palīdz M. Gelderss [*M. Gelders*], advokāts,

atbildētāja,

par prasību, pirmkārt, atcelt Komisijas lēmumu, ar kuru noraida prasītājas iesniegto piedāvājumu uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus ierobežotā publiskā iepirkuma procedūrā par references materiālu ražošanas halles celtniecību References materiālu

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

un mērījumu institūta Gēlā (Beļģija) teritorijā un ar kuru publiskā iepirkuma līgums tiek piešķirts citam kandidātam, un, otrkārt, prasību atlīdzināt zaudējumus, kas prasītājai, iespējams, nodarīti šī Komisijas lēmuma dēļ.

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta),

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), tiesneši M. Preks [*M. Prek*] un V. M. Čuke [*V. M. Ciucă*],

sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 10. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV L 248, 1. lpp.), kas

grozīta ar Padomes 2006. gada 13. decembra Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1995/2006 (OV L 390, 1. lpp.) (turpmāk tekstā — "Finanšu regula"), 27. panta 1. punkts, 89. panta 1. punkts, 91. panta 1. punkts, 99. pants, 100. panta 2. punkts un 101. pants ir formulēti šādi:

"*27. pants*

1. Budžeta apropriācijas izlieto saskaņā ar pareizas finanšu vadības principu, tas ir, ievērojot saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principus. [..]

89. pants

1. Visi publiskā iepirkuma līgumi, kurus pilnīgi vai daļēji finansē no budžeta, atbilst pārredzamības, proporcionalitātes, vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principiem. [..]

91. pants

1. Iepirkuma procedūras var būt kādā no šādiem veidiem:

a) atklāta procedūra;

b) ierobežota procedūra;

c) konkursi;

d) pārrunu procedūra;

e) konkursa sarunas.

[..]

99. pants

Līgumu piešķiršanas procedūras laikā visiem kontaktiem starp līgumslēdzēju iestādi un kandidātiem vai pretendentiem jānotiek tā, lai būtu ievērota pārredzamība un vienlīdzīga attieksme. To rezultātā nevar tikt grozīti līguma nosacījumi vai konkursa sākotnējie noteikumi.

100. pants

[..]

2. Līgumslēdzēja iestāde visiem kandidātiem vai pretendentiem, kuru pieteikumi vai piedāvājumi ir noraidīti, paziņo šāda lēmuma pamatojumu, un visiem pretendentiem, kuru piedāvājumi bijuši pieņemami, pēc to iesniegta rakstisku pieprasījuma paziņo veiksmīgā piedāvājuma raksturlielumus un salīdzinošo izdevīgumu, kā arī tā pretendenta nosaukumu, kuram līgums piešķirts.

Tomēr konkrēta informācija nav jāatklāj, ja šādas informācijas atklāšana kavētu likuma piemērošanu, būtu pretrunā sabiedrības interesēm vai kaitētu valsts vai privāta uzņēmuma likumīgām uzņēmējdarbības interesēm, vai arī varētu deformēt godīgu konkurenci starp šiem uzņēmumiem.

101. pants

Kamēr līgums nav parakstīts, līgumslēdzēja iestāde var vai nu atteikties no publiskā iepirkuma piešķiršanas, vai atcelt piešķiršanas procedūru, par ko kandidātam vai pretendentam nav tiesību pieprasīt nekādu kompensāciju.

Lēmumam jābūt motivētam un jānodrošina, ka par to tiek informēti kandidāti vai pretendenti."

2 Komisijas 2002. gada 23. decembra Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību Finanšu regulai (OV L 357, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2005. gada 20. jūlija Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1261/2005 (OV L 201, 3. lpp.), Komisijas 2006. gada 7. augusta Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1248/2006 (OV L 201, 3. lpp.) un Komisijas 2007. gada 23. aprīļa Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 478/2007 (OV L 111, 13. lpp.) (turpmāk tekstā — "Īstenošanas regula"), 122., 138., 139., 148. un 158.a pants ir formulēti šādi:

"*122. pants*

Līgumu piešķiršanas procedūras veidi

(Finanšu regulas 91. pants)

1. Līgumus piešķir ar konkursa uzaicinājumu, izmantojot atklātu procedūru, ierobežotu procedūru vai sarunu procedūru, ja publicēts līguma paziņojums, vai, izmantojot sarunu procedūru, ja līguma paziņojums nav bijis iepriekš publicēts, vajadzības gadījumā izmantojot konkursu.

2. [Konkursa uzaicinājums] ir atklāts, [ja] visi ieinteresētie uzņēmēji var iesniegt piedāvājumu. [..]

Tas ir ierobežots, ja visi uzņēmēji var lūgt piedalīties un ja vienīgi tie kandidāti, kas atbilst 135. pantā minētajiem izvēles kritērijiem un kurus līgumslēdzēja iestāde ir aicinājusi vienlaicīgi un rakstiski, var iesniegt piedāvājumu [..].

Izvēles posms var norisināties vai nu attiecībā uz katru līgumu atsevišķi, [..] vai, izveidojot potenciālo kandidātu sarakstu ierobežotās procedūras, kas minēta 128. pantā, ietvaros.

[..]

138. pants

Piešķiršanas noteikumi un kritēriji

(Finanšu regulas 97. panta 2. punkts)

1. Neskarot Finanšu regulas 94. pantu, līgumus piešķir vienā no šādiem diviem veidiem:

a) saskaņā ar automātisku piešķiršanas procedūru — šādā gadījumā līgumu piešķir pretendentam, kurš, būdams kārtībā un atbilstot izvirzītajiem nosacījumiem, piedāvā viszemāko cenu;

b) saskaņā ar procedūru, kuru īstenojot, līgumu piešķir piedāvājumam ar vislabāko cenas un vērtības attiecību. [..]

139. pants

Pārmērīgi zemas cenas piedāvājumi

(Finanšu regulas 97. panta 2. punkts)

1. Ja konkrētam līgumam piedāvājumi šķiet pārmērīgi lēti, līgumslēdzēja iestāde, pirms tā šos piedāvājumus noraida vienīgi ar šādu pamatojumu, rakstiski pieprasa sīkāku informāciju par tām piedāvājuma sastāvdaļām, ko tā uzskata par nepieciešamu, un pārbauda šīs sastāvdaļas, pienācīgi uzklausot puses un ņemot vērā saņemtos paskaidrojumus. [..]

148. pants

Kontakti starp līgumslēdzējām iestādēm un pretendentiem

(Finanšu regulas 99. pants)

1. Līguma piešķiršanas procedūras laikā kontakti starp līgumslēdzēju iestādi un pretendentiem var notikt izņēmuma gadījumā saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti 2. un 3. punktā.

[..]

3. Ja pēc piedāvājumu atvēršanas vajadzīgi kādi paskaidrojumi saistībā ar piedāvājumu vai arī ja piedāvājumā jāizlabo acīmredzamas pārrakstīšanās kļūdas, līgumslēdzēja iestāde var sazināties ar pretendentu, tomēr šādu kontaktu rezultātā nevar tikt ieviestas nekādas izmaiņas piedāvājuma noteikumos.

[..]

158.a pants

Atlikšanas periods pirms līguma parakstīšanas

(Finanšu regulas 105. pants)

1. Līgumslēdzēja iestāde nedrīkst parakstīt līgumu vai pamatlīgumu, uz ko attiecas Direktīva 2004/18/EK, ar veiksmīgo pretendentu, pirms nav pagājušas 14 kalendārās dienas.

Šis periods sākas, skaitot no vienas no sekojošām dienām:

a) dienas, kad vienlaicīgi nosūtīti piešķiršanas lēmumi un lēmumi par noraidīšanu;

b) ja līgumu vai pamatlīgumu piešķir saskaņā ar pārrunu procedūru bez līguma paziņojuma publicēšanas, dienas, kad *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicēts 118. pantā minētais līguma piešķiršanas paziņojums.

Vajadzības gadījumā līgumslēdzēja iestāde var apturēt līguma parakstīšanu, lai veiktu papildu pārbaudi, ja to attaisno neveiksmīgo vai noraidīto pretendentu vai kandidātu

pieprasījumi vai piezīmes vai jebkura cita attiecīga informācija, ko tā saņēmusi. Pieprasījumi, piezīmes vai informācija jāsaņem pirmajā daļā noteiktajā periodā. Apturēšanas gadījumā visus kandidātus vai pretendentus informē trīs darba dienu laikā pēc apturēšanas lēmuma. Izņemot 2. punktā minētos gadījumus, neviens līgums, kas parakstīts pirms pirmajā daļā noteiktā perioda beigām, nav spēkā. Ja līgumu vai pamatlīgumu paredzētajam veiksmīgajam pretendentam nevar piešķirt, līgumslēdzēja iestāde to var piešķirt nākamajam labākajam pretendentam.

[..]"

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), 2. un 28. pants ir formulēti šādi:

"*2. pants*

Līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas principi

Līgumslēdzējas iestādes pret visiem komersantiem izturas vienādi un nediskriminējoši un rīkojas pārredzami.

28. pants

Atklātas, slēgtas [ierobežotas] un sarunu [pārrunu] procedūras un cenu aptaujas [konkurences sarunas] izmantošana

Valsts [publiskā iepirkuma] līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā līgumslēdzējas iestādes piemēro valsts procedūru, kas pielāgota šīs direktīvas vajadzībām.

Minēto valsts [publiskā iepirkuma] līgumu slēgšanas tiesības tās piešķir atklātā vai slēgtā [ierobežotā] procedūrā. [..]"

Prāvas priekšvēsture

4 Lai References materiālu un mērījumu institūta (RMMI) Gēlā (Beļģija) teritorijā uzceltu references materiālu ražošanas halli, Eiropas Komisija nolēma veikt publisko iepirkumu. Tā izvēlējās ierobežotu procedūru, kas noteikta Īstenošanas regulas 122. panta 2. punkta otrajā daļā, un pēc paziņojuma par paredzamo publisko iepirkumu publicēšanas 2006. gada 31. maijā tā izteica ierobežotu uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā par šiem celtniecības darbiem.

5 Šajā procedūrā piedalījās prasītāja, proti, *Antwerpse Bouwwerken NV,* sabiedrība C. un vēl divi citi uzņēmumi. Tiem tika nosūtīti līguma dokumenti un tajos administratīvā

pielikuma 25. punktā tika noteikts, ka attiecīgais publiskā iepirkuma līgums tika piešķirts vislētākajam piedāvājumam, precizējot:

"Jānorāda visas cenas, kas tiek prasītas tāmes kopsavilkumā, citādi piedāvājumu noraida. Tas attiecas arī uz iespējamiem tāmes grozījumiem, kas tiek veikti pēc laicīgi iesniegtām kandidātu piezīmēm."

6 2007. gada 21. septembrī prasītāja iesniedza savu piedāvājumu. Piedāvājuma cena bija EUR 10 315 112,32.

7 2007. gada 5. novembrī Komisijas novērtēšanas komisija pieņēma pirmo novērtējuma ziņojumu par iesniegtajiem piedāvājumiem. Šajā ziņojumā cita starpā bija norādīts, ka "[sabiedrība C.] norādīja vienības cenu par posteni 03.09.15 B, bet neiekļāva to kopēja cenā. Tāpēc bija jāpieskaita EUR 973,76, kas veidoja jaunu kopējo cenu EUR 9 728 946,14", ka "[sabiedrība C.] nebija norādījusi arī vienības cenu par posteni E 9.26", ka "[prasītājas] piedāvājumā nav trūkumu", ka "[sabiedrība C.] un [citi uzņēmumi] nebija norādījuši cenas par noteiktiem posteņiem", ka šī iemesla dēļ "to piedāvājumi ir jāuzskata par neatbilstošiem" un ka "līdz ar to vienīgo atbilstošo piedāvājumu ir iesniegusi [prasītāja]". Ņemot vērā šo secinājumu, novērtēšanas komisija ieteica attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu piešķirt prasītājai.

8 Ar 2008. gada 27. februāra vēstuli Komisija informēja prasītāju, ka:

— tās piedāvājums ir izraudzīts līguma piešķiršanai, tomēr uzmanība tiek vērsta uz to, ka tas Komisijai nerada nekādas saistības, jo par to atbildīgie dienesti jebkurā brīdī var atteikties no līguma piešķiršanas vai atcelt publiskā iepirkuma procedūru, par ko prasītājai nav tiesību pieprasīt kompensāciju;

— līgumu var parakstīt tikai pēc divām nedēļām un Komisija patur tiesības apturēt līguma parakstīšanu, lai veiktu papildu pārbaudi, ja to pamato noraidīto kandidātu pieprasījumi vai piezīmes vai jebkura cita attiecīga informācija, ko tā saņēmusi.

9 Atbildot uz sabiedrības C. 2008. gada 3. marta vēstuli, kurā tā lūdza precizēt tās iesniegtā piedāvājuma noraidīšanas iemeslus, Komisija 2008. gada 10. marta vēstulē norādīja, ka minētais piedāvājums ir ticis noraidīts kā neatbilstošs līguma dokumentos un tā administratīvajā pielikumā paredzētajiem nosacījumiem. Komisija šajā vēstulē ietvēra 2007. gada 5. novembra novērtējuma ziņojumu, īpaši uzsverot faktu, ka minētā sabiedrība nav norādījusi vienības cenu par tāmes kopsavilkuma posteni E 9.26.

10 Ar 2008. gada 11. marta vēstuli, ko Komisija saņēma nākamajā dienā, sabiedrība C. norādīja, ka cena par tāmes kopsavilkuma posteni E 9.26, kas nebija norādīta tās piedāvājumā, ir acīmredzami izsecināma no piedāvātās cenas par tās pašas tāmes posteni E 9.13, kas ir formulēts identiski. Sabiedrība C. arī apgalvoja, ka acīmredzami netaisnīgi, pārsteidzīgi un pretēji saimnieciskuma principam ir tas, ka tās piedāvājums tiek noraidīts tikai šī iemesla dēļ, turklāt vēl tādēļ, ka posteņa E 9.26 cena ir tikai minimāla daļa no līguma kopējās vērtības.

11 Ar 2008. gada 12. marta vēstuli Komisija informēja prasītāju, ka viens no noraidītajiem kandidātiem ir iesniedzis tāda veida informāciju, kas saskaņā ar Īstenošanas regulas 158.a panta 1. punktu pamato līguma parakstīšanas apturēšanu.

12 Ar 2008. gada 16. aprīļa vēstuli Komisija aicināja sabiedrību C. apstiprināt, ka tās piedāvājums ir jāsaprot tādējādi, ka piedāvātā cena par tāmes kopsavilkuma posteni E 9.26 ir tāda pati kā piedāvātā cena par šīs tāmes posteni E 9.13, proti, EUR 903,69, un ka, ņemot vērā šo cenu un piedāvāto cenu par posteni 03.09.15 B, ko sabiedrība kļūdas dēļ nebija norādījusi piedāvātās cenas kopējā aprēķinā, šī kopējā cena ir EUR 9 729 849,83.

13 Ar divām 2008. gada 22. aprīļa vēstulēm, ko Komisija saņēma tajā pašā dienā, sabiedrība C. apstiprināja, ka šāda tās piedāvājuma izpratne ir pareiza.

14 2008. gada 23. aprīlī novērtēšanas komisija pieņēma jaunu iesniegto piedāvājumu novērtējuma ziņojumu, kura 3.2.1.3. punktā tā cita starpā norādīja, ka "[sabiedrība C.] nav iesniegusi vienības cenu par posteni E 9.26", bet "paskaidrojumu vēstulē tā ir norādījusi, ka cena ir izsecināma no posteņa E 9.13 (EUR 903,69), jo runa esot par vienu un to pašu posteni". Tā piebilda, ka, "pamatojoties uz šādu paskaidrojumu [..], sākotnējam piedāvājumam ir jāpieskaita EUR 903,69" un ka, "kā jau norādījis Komisijas juridiskais dienests, šī situācija ir jāuzskata par piedāvājuma precizēšanu, nevis grozīšanu". Tāpēc novērtēšanas komisija publiskā iepirkuma līgumu ieteica piešķirt sabiedrībai C. Šajā jaunajā novērtējuma ziņojumā prasītājas piedāvājums tika novērtēts kā trešais lētākais.

15 Ar Komisijas 2008. gada 29. aprīļa vēstuli, kas tika saņemta 2008. gada 5. maijā, prasītāja tika informēta, ka tās piedāvājums galu galā nav izraudzīts attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanai, jo tās piedāvātā cena "bija augstāka nekā izraudzītā kandidāta piedāvātā cena".

16 Ar tās pašas dienas vēstuli Komisija informēja sabiedrību C., ka attiecīgais publiskā iepirkuma līgums ir piešķirtas tai.

17 Atbildot uz prasītājas iesniegto pieprasījumu, Komisija 2008. gada 6. maija vēstulē tai izklāstīja šādus papildu iemeslus:

"Šo apjomīgo materiālu pirmajā novērtējumā jūs izrādījāties uzvarētājs, lai arī jūsu cena bija ievērojami augstāka nekā pašreizējā uzvarētāja cena. Šī kandidāta sākotnējā

piedāvājuma noraidīšanas iemesls bija fakts, ka niecīgam cenu postenim cena nebija atrodama. Tas pats notika ar divu citu kandidātu piedāvājumiem. Līdz ar to šie piedāvājumi sākumā tika uzskatīti par neatbilstošiem.

Status quo laikā, kas ir paredzēts [Īstenošanas] regulas 158.a pantā, pārējie kandidāti norādīja, ka trūkstošās cenas viņu piedāvājumos ir atrodamas. Līdz ar to *status quo* periods tika apturēts, lai veiktu papildu pārbaudi. No jaunās analīzes izrietēja, ka cenas, kuras sākotnēji trūka, patiesībā bija norādītas un ka šīs sabiedrības līdz ar to ir iesniegušas atbilstošus piedāvājumus. Tāpēc bija jāveic jauns novērtējums par visiem piedāvājumiem. Tā kā viena no šīm sabiedrībām bija iesniegusi vislētāko piedāvājumu, tā tika izraudzīta par šī publiskā iepirkuma uzvarētāju."

18 Ar 2008. gada 15. maija vēstuli, ko prasītāja saņēma nākamajā dienā, Komisija tai bija nosūtījusi 2007. gada 5. novembra un 2008. gada 23. aprīļa novērtējuma ziņojumus.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

19 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā tika iesniegts 2008. gada 30. maijā, prasītāja cēla šo prasību. Ar atsevišķu dokumentu, kas kancelejā tika iesniegts tajā pašā dienā, prasītāja, pamatodamās uz Pirmās instances tiesas Reglamenta 76.a pantu, iesniedza pieteikumu par paātrināto procesu, kas tika noraidīts ar 2008. gada 9. jūlija lēmumu.

20 Ar vēl vienu atsevišķu dokumentu, kas kancelejā tika iesniegts tajā pašā dienā un reģistrēts ar lietas numuru T-195/08 R, prasītāja iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu saskaņā ar EKL 243. pantu un Reglamenta 104. un nākamajiem pantiem.

Ar Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 15. jūlija rīkojumu lietā T-195/08 R *Antwerpse Bouwwerken*/Komisija (Krājumā nav publicēts), šis pieteikums par pagaidu noregulējumu tika noraidīts.

21 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu un Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja Komisiju rakstveidā atbildēt uz vienu jautājumu un iesniegt noteiktus dokumentus. Komisija šo lūgumu izpildīja.

22 2009. gada 10. jūnija tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.

23 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt lēmumu, kas ir ietverts Komisijas 2008. gada 29. aprīļa vēstulē un kas tika papildināts ar tās 2008. gada 6. maija vēstuli, par prasītājas piedāvājuma noraidīšanu, kā arī atcelt Komisijas 2008. gada 23. aprīļa lēmumu par attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu sabiedrībai C., kas prasītājai tika paziņots ar Komisijas 2008. gada 15. maija vēstuli;

— atzīt Komisijas ārpuslīgumisko atbildību par prasītājai nodarītajiem zaudējumiem, kas novērtējami vēlāk;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24 Replikas rakstā prasītāja zaudējumus novērtēja EUR 619 000 apmērā un patur tiesības tos pārskatīt tiesvedības laikā.

25 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt kā nepieņemamu vai, ja tas nenotiek, kā nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par prasību atcelt tiesību aktu

Par strīda priekšmetu

26 Pirmajā prasījumu daļā prasītāja lūdz atcelt, pirmkārt, Komisijas 2008. gada 29. aprīļa lēmumu par tās piedāvājuma noraidīšanu un, otrkārt, Komisijas 2008. gada 23. aprīļa "lēmumu" par attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu sabiedrībai C. Šis pēdējais lēmums prasītājai tika paziņots ar Komisijas 2008. gada 15. maija vēstuli.

27 Taču jākonstatē, kā jau norādīts iepriekš 18. punktā, ka ar 2008. gada 15. maija vēstuli Komisija prasītājai vienīgi darīja zināmus 2007. gada 5. novembra un 2008. gada 23. aprīļa novērtējuma ziņojumus un ka tajos nav neviena Komisijas lēmuma, bet gan novērtēšanas komisijas ieteikumi par attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu

attiecīgi prasītājai un sabiedrībai C., kas Komisijai nav saistoši (šajā sakarā skat. Tiesas 1999. gada 16. septembra spriedumu lietā C-27/98 *Fracasso* un *Leitschutz*, *Recueil*, I-5697. lpp., 33. un 34. punkts, un Pirmās instances tiesas 2000. gada 24. februāra spriedumu lietā T-145/98 *ADT Projekt*/Komisija, *Recueil*, II-387. lpp., 152. punkts).

28 Turklāt ir jāatgādina, ka, runājot par starpposma pasākumiem, kuru mērķis ir sagatavot lēmumu par attiecīgā līguma piešķiršanu, kas iekšējā procedūrā tiek izstrādāts vairākās stadijās, prasība atcelt tiesību aktu neattiecas uz pašiem minētajiem ziņojumiem. Šādu prasību var celt tikai par pasākumiem, ar kuriem tiek galīgi noteikta Komisijas nostāja šādas iekšējās procedūras beigās (šajā sakarā skat. Tiesas 1981. gada 11. novembra spriedumu lietā 60/81 *IBM*/Komisija, *Recueil*, 2639. lpp., 10. punkts, un Pirmās instances tiesas 1992. gada 18. decembra spriedumu apvienotajās lietās no T-10/92 līdz T-12/92 un T-15/92 *Cimenteries CBR* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2667. lpp., 28. punkts), proti, šajā gadījumā — par lēmumu noraidīt kandidāta piedāvājumu un lēmumu piešķirt līgumu citam kandidātam.

29 Turklāt jānorāda, ka, atbildot uz Vispārējās tiesas prasību iesniegt kopiju lēmumam par attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu sabiedrībai C., Komisija precizēja, ka faktu rašanās laikā kompetentajā dienestā nebija tādas prakses, saskaņā ar kuru tiktu pieņemts formāls lēmums par līguma piešķiršanu, bet gan, pamatojoties uz novērtējuma ziņojumā ietvertajiem ieteikumiem un pēc iekšējās komisijas pozitīva atzinuma pieprasīšanas, šis dienests izraudzītajam kandidātam paziņo lēmumu par līguma piešķiršanu un pārējiem kandidātiem paziņo lēmumu par viņu piedāvājumu noraidīšanu. Tiesas sēdē lietas dalībnieki šo aspektu apstiprināja, par ko ir izdarīta atzīme tiesas sēdes protokolā.

30 Šādos apstākļos jāsecina, ka prasītājas prasījumu pirmā daļa ir jāsaprot tādējādi, ka tajā tiek prasīts atcelt Komisijas 2008. gada 29. aprīļa lēmumu par attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu sabiedrībai C. un par prasītājas piedāvājuma noraidīšanu (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"). Ar tās pašas dienas vēstulēm šis lēmums tika darīts zināms gan sabiedrībai C., gan prasītājai (skat. iepriekš 15. un 16. punktu).

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

31 Komisija norāda, ka sarakstā no viszemākā piedāvājuma līdz visaugstākajam prasītājas piedāvājums tika klasificēts kā trešais. Līdz ar to, ja Vispārējā tiesa apmierinātu prasību, tad attiecīgais publiskā iepirkuma līgums tikšot piešķirts otrajā vietā klasificētajam kandidātam, nevis prasītājai. Tā kā šī iemesla dēļ prasītājai neesot nekādas intereses celt šādu prasību, tā ir jānoraida kā nepieņemama.

32 Prasītāja uzskata, ka šis iebildums par nepieņemamību ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ, kas ir norādīti iepriekš 20. punktā minētajā rīkojumā lietā *Antwerpse Bouwwerken*/Komisija (21.–25. punkts).

Vispārējās tiesas vērtējums

33 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasība atcelt tiesību aktu, ko ir iesniegusi fiziska vai juridiska persona, ir pieņemama tikai tad, ja šādai personai ir interese, lai apstrīdētais akts tiktu atcelts (skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 28. septembra spriedumu lietā T-310/00 *MCI*/Komisija, Krājums, II-3253. lpp., 44. punkts un tajā minētā judikatūra). Šāda interese nozīmē, ka apstrīdētā akta atcelšanai pašai par sevi var būt tiesiskas sekas (skat. Pirmās instances tiesas 1995. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-480/93 un T-483/93 *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2305. lpp., 59. punkts un tajā minētā judikatūra) un ka prasības rezultātā var gūt labumu lietas dalībnieks, kurš to cēlis (šajā sakarā skat. Tiesas 2002. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, *Recueil*, I-6677. lpp., 21. punkts).

34 Tādēļ jāpārbauda, vai šajā gadījumā apstrīdētā lēmuma iespējamā atcelšana prasītājai var radīt priekšrocības. Komisija apgalvo, ka tā tas nav, jo, ja lēmums tiktu atcelts, tai būtu tiesības attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu piešķirt kandidātam, kura piedāvājums bija klasifikācijas saraksta otrajā vietā, nevis prasītājai, kuras piedāvājums tika klasificēts trešajā vietā.

35 Lai gan patiešām ir tā, ka, ja sabiedrības C. piedāvājums ir jānoraida sakarā ar neatbilstību līguma dokumentos paredzētajiem nosacījumiem, tad no tā automātiski neizrietētu publiskā iepirkuma līguma piešķiršana prasītājai, tomēr tikpat patiesi ir tas, ka 2008. gada 23. aprīļa novērtējuma ziņojumā Komisija precizēja, ka otrajā vietā ierindotais uzņēmums tāpat kā sabiedrība C. nav norādījis cenu attiecībā uz noteiktiem tāmes kopsavilkuma posteņiem, bet minētā uzņēmuma piedāvājumu (EUR 10 140 841,12) Komisija tik un tā bija atzinusi par atbilstošu līguma dokumentos paredzētajiem nosacījumiem, ņemot vērā šī uzņēmuma iesniegtos paskaidrojumus.

36 Ar savu vienīgo pamatu, kas ir izvirzīts prasības atcelt tiesību aktu pamatojumam, prasītāja apstrīd tieši šo Komisijas secinājumu, saskaņā ar kuru tāda uzņēmuma piedāvājumu, kas savā piedāvājumā nav norādījis cenu attiecībā uz noteiktiem tāmes kopsavilkuma posteņiem, tik un tā var atzīt par atbilstošu līguma dokumentos paredzētajiem nosacījumiem, ņemot vērā šī uzņēmuma sniegtos paskaidrojumus.

37 No tā izriet, ka, gadījumā, ja sabiedrības C. piedāvājums tiktu noraidīts prasītājas apgalvotās kļūdas dēļ, Komisijai varētu būt juridiski liegts piešķirt attiecīgo publiskā līgumu otrajā vietā ierindotajam uzņēmumam, kura piedāvājums, iespējams, ir nepilnīgs tās pašas kļūdas dēļ, kāda pieļauta sabiedrības C. piedāvājumā. Šādos apstākļos otrajā vietā ierindotais uzņēmums nevar būt šķērslis tam, ka attiecīgais publiskā iepirkuma līgums tiek piešķirts prasītājai. No tā izriet, ka prasītājai ir interese celt prasību un ka tās prasība atcelt tiesību aktu ir pieņemama.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

38 Prasītāja savā vienīgajā pamatā apgalvo Finanšu regulas 91. panta, Īstenošanas regulas 122., 138. un 148. panta, kā arī Direktīvas 2004/18 2. un 28. panta pārkāpumu. Tā atgādina, ka attiecīgais publiskā iepirkuma līgums ticis piešķirts saskaņā ar ierobežotu iepirkuma procedūru, kā tas turklāt norādīts līguma dokumentu administratīvā pielikuma 2. un 4.3. punktā. Tāpat no minētā pielikuma 25. punkta izriet, pirmkārt, ka vienīgais piešķiršanas kritērijs bija katra kandidāta piedāvātā cena un ka, otrkārt, jānorāda visas tāmes kopsavilkumā prasītās cenas, "citādi piedāvājumu noraida".

39 Turklāt ierobežotajā procedūrā nav iespējamas nekādas pārrunas starp līgumslēdzēju iestādu un kandidātiem. Tāpat kandidātiem pēc piedāvājumu iesniegšanas nav atļauts tos grozīt vai papildināt. Līdz ar to piedāvājums, kas neatbilst līguma dokumentos paredzētajiem nosacījumiem, līgumslēdzējai iestādei ir obligāti jānoraida. Ja tas nenotiek, iespēja pieprasīt precizējumus par piedāvājumiem pārkāpj kandidātu nediskriminācijas principu un pārskatāmības pienākumu, kas ir noteikti Direktīvas 2004/18 2. pantā, kurš saskaņā ar līguma dokumentiem ir jāpiemēro šim gadījumam.

40 Turklāt 1993. gada 22. jūnija spriedumā lietā C-243/89 Komisija/Dānija (*Recueil*, I-3353. lpp., 37. punkts) Tiesa ir uzskatījusi, ka principa par vienlīdzīgu attieksmi pret kandidātiem ievērošana prasa, ka visiem piedāvājumiem jāatbilst līguma dokumentu prasībām, lai garantētu to objektīvu salīdzināšanu. Šī prasība netiek ievērota, ja kandidātiem ir atļauts savos piedāvājumos izteikt ierobežojumus, kas tiem ļauj izvairīties no līguma dokumentu "pamata prasībām".

41 Tāpat no novērtējuma ziņojumiem izriet, ka pretēji skaidriem norādījumiem, kas minēti līguma dokumentu administratīvā pielikuma 25. punktā, sabiedrības C. piedāvājumā tāmes kopsavilkums nebija aizpildīts pilnīgi, jo nebija norādīta cena par posteni E 9.26. Šī iemesla dēļ novērtēšanas komisija 2007. gada 5. novembra novērtējuma ziņojumā ieteica šo piedāvājumu noraidīt kā neatbilstošu. Tomēr pēc sabiedrības C. iejaukšanās tā pati komisija 2008. gada 23. aprīļa novērtējuma ziņojumā savu nostāju mainīja.

42 Šāda iejaukšanās ir aizliegta ierobežotā procedūrā Īstenošanas regulas 122. panta 2. punkta nozīmē, un tās laikā nav atļautas nekādas pārrunas starp līgumslēdzēju iestādi un dažādiem kandidātiem. Pretēji Komisijas juridiskā dienesta atzinumam, kas ir minēts 2008. gada 23. aprīļa novērtējuma ziņojuma 3.2.1.3. punktā, sabiedrības C. 2008. gada 22. aprīļa vēstuli nevar kvalificēt kā paskaidrojumus, jo vēstule nebija par tās piedāvājumā jau ietvertiem elementiem, bet gan ar to piedāvājums tika papildināts, iekļaujot sākotnēji nenorādītu cenu. Patiesībā Komisija ir atļāvusi sabiedrībai C. grozīt iesniegto piedāvājumu, lai gan šāda rīcība ir aizliegta šajā gadījumā piemērotajā ierobežotajā procedūrā.

43 Cenas nenorādīšanu par kādu tāmes kopsavilkuma posteni nevar kvalificēt kā pārrakstīšanās kļūdu Īstenošanas regulas 148. panta 3. punkta nozīmē, pat ja nenorādīto cenu var secināt no cenas, kas piedāvāta par citu tāmes posteni. To apstiprina fakts, ka novērtēšanas komisija jau sava 2007. gada 5. novembra novērtējuma ziņojumā laboja sabiedrības C. piedāvājuma pārrakstīšanās kļūdu, kura nebija ņēmusi vērā tāmes kopsavilkuma posteņa 03.09.15 B cenu, lai aprēķinātu piedāvājuma kopējo cenu, kā rezultātā kopējā cena tika palielināta par EUR 973,76.

44 Prasītāja uzskata, ka, atļaujot sabiedrībai C. papildināt iesniegto piedāvājumu, ir pieļauta "procedūras kļūda". Komisijai šajā jomā nav nekādas rīcības brīvības, un tās pienākums ir stingri piemērot procedūras normas. Pastāvīgā judikatūra, saskaņā ar kuru Komisijai ir plaša rīcības brīvība, novērtējot piedāvājumus, kas iesniegti publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, uz šo lietu neattiecas, jo

runa ir par "procedūras kļūdu", nevis par acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Tā paša iemesla dēļ šai lietai nav piemērojams samērīguma princips.

45 Pat pieņemot, ka Komisijai ir rīcības brīvība, lai ņemtu vērā nepilnīgu tāmes kopsavilkumu, tā ir pieļāvusi kļūdu, jo, pirms tā mainīja savu nostāju un līgumu piešķīra šim kandidātam pēc tam, kad tas bija iejaucies, tā bija nolēmusi noraidīt attiecīgo kandidātu un informēt prasītāju, ka tā ir ieguvusi līgumu. Prasītāja arī apgalvo, ka, lai arī Komisija 2008. gada 27. februāra vēstulē ir norādījusi, ka patur tiesības apturēt līguma ar prasītāju parakstīšanu, tas nekādā ziņā neliek izdarīt citu secinājumu, jo, tiklīdz prasītāja tiek informēta par piešķiršanu, tai ir jāveic vajadzīgie pasākumi, tostarp tā nedrīkst piedalīties citos konkursos, lai sagatavotos attiecīgā publiskā iepirkuma līgumā paredzētajai celtniecības uzsākšanai.

46 Prasītāja papildus tam uzskata, ka, lai arī patiešām tāmes kopsavilkuma posteņi E 9.13 un E 9.26 ir formulēti identiski, sabiedrības C. piedāvātā cena par šo otro posteni nav izsecināma no piedāvātās cenas par pirmo posteni. Vienāds formulējums ir izmantots arī citos tāmes kopsavilkuma posteņos, proti, E 9.05, E 9.22, E 9.31, E 9.37 un E 9.43. Prasītāja par katru no šiem posteņiem ir piedāvājusi atšķirīgu cenu. Tā kā nebija iespējams secināt sabiedrības C. piedāvāto cenu par posteni E 9.26, Komisijai tās piedāvājums bija jānoraida kā nepilnīgs, kā to sākotnēji ieteica novērtēšanas komisija.

47 Visbeidzot prasītāja apgalvo, ka apstrīdētais lēmums neatbilst pārskatāmības principam, kas ir noteikts Direktīvas 2004/18 2. pantā, jo atsevišķas paziņoto novērtējuma ziņojumu kopiju daļas ir tikušas aizklātas, nesniedzot objektīvu pamatojumu. Līdz ar to prasītāja uzskata, ka, tā kā tā nav tikusi pilnībā informēta, Īstenošanas regulas 158. a pantā paredzētais "*status quo* periods" vēl nebija sācies.

48 Komisija apstrīd prasītājas argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

49 Jānorāda, ka saskaņā ar judikatūru Komisijai ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz vērā ņemamiem elementiem, lai pieņemtu lēmumu par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu konkursa kārtībā (Pirmās instances tiesas 2002. gada 26. februāra spriedums lietā T-169/00 *Esedra*/Komisija, *Recueil*, II-609. lpp., 95. punkts, un 2006. gada 14. februāra spriedums apvienotajās lietās T-376/05 un T-383/05 *TEA-CEGOS* u.c./Komisija, Krājums, II-205. lpp., 50. punkts). Šādos apstākļos Komisijai ir arī plaša rīcības brīvība, lai noteiktu tādu noteikumu saturu un īstenošanu, kas ir piemērojami publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai konkursa kārtībā (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *TEA-CEGOS* u.c./Komisija, 51. punkts).

50 Turklāt, lai arī līgumslēdzējai iestādei ir jāizstrādā precīzi un skaidri konkursa nosacījumi, tai nav pienākuma paredzēt visus gadījumus, lai cik reti tie būtu, kas varētu rasties praksē (Tiesas 2007. gada 20. aprīļa rīkojums lietā C-189/06 P *TEA-CEGOS* un *STG*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 30. punkts).

51 Līguma dokumentos paredzēts nosacījums ir jāinterpretē saskaņā ar tā mērķi, sistēmu un formulējumu (šajā sakarā skat. iepriekš 50. punktā minēto rīkojumu lietā *TEA-CEGOS* un *STG*/Komisija, 46. punkts). Šaubu gadījumā attiecīgā līgumslēdzēja iestāde šāda nosacījuma piemērojamību var novērtēt, veicot pārbaudi katrā atsevišķā gadījumā un ņemot vērā visus atbilstošos elementus (šajā sakarā skat. iepriekš 50. punktā minēto rīkojumu lietā *TEA-CEGOS* un *STG*/Komisija, 31. punkts).

52 Turklāt, ņemot vērā Komisijas plašo rīcības brīvību, kas ir minēta iepriekš 49. punktā, pārbaude tiesā ir jāveic tikai par procesuālajiem noteikumiem un pamatojumu, kā arī par faktu materiālo precizitāti, acīmredzamas kļūdas vērtējumā un pilnvaru nepareizas

izmantošanas neesamību (skat. iepriekš 49. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *TEA-CEGOS* u.c./Komisija, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

53 Šādā pārbaudē Vispārējai tiesai it īpaši ir jānosaka, vai Komisijas kā līgumslēdzējas iestādes interpretācija par kādu no līguma dokumentos paredzētu nosacījumu ir vai nav pareiza (šajā sakarā skat. iepriekš 50. punktā minēto rīkojumu lietā *TEA-CEGOS* un *STG*/Komisija, 46. punkts).

54 Tāpat ir jānorāda, ka Īstenošanas regulas 148. panta 3. punktā iestādēm tiek dotas tiesības sazināties ar kandidātu, ja par piedāvājumu ir vajadzīgi paskaidrojumi vai ja ir jālabo pārrakstīšanās kļūdas piedāvājuma formulējumā. No tā izriet, ka šo normu nevar interpretēt tādējādi, ka tādos ierobežotos ārkārtas apstākļos, kādi tajā minēti, tā uzliek iestādēm pienākumu sazināties ar kandidātiem (pēc analoģijas skat. Pirmās instances tiesas 1996. gada 8. maija spriedumu lietā T-19/95 *Adia interim*/Komisija, *Recueil*, II-321. lpp., 43. un 44. punkts).

55 Citādi būtu gadījumā, ja saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem šāda iespēja varētu radīt Komisijai pienākumu sazināties ar kandidātu (šajā sakarā un pēc analoģijas skat. iepriekš 55. punktā minēto spriedumu lietā *Adia interim*/Komisija, 45. punkts).

56 Tā tas ir tad, ja piedāvājums ir formulēts neskaidri un Komisijai zināmie lietas apstākļi liecina, ka neskaidrība visticamāk ir vienkārši izskaidrojama un viegli novēršama. Šādā gadījumā tas ir principiāli pretēji labas pārvaldības principam, ka Komisija noraida šādu piedāvājumu, neizmantojot savas tiesības pieprasīt paskaidrojumus. Ja tai šādos

apstākļos piešķirtu absolūtu rīcības brīvību, tas būtu pretēji vienlīdzīgas attieksmes principam (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 27. septembra spriedumu lietā T-211/02 *Tideland Signal*/Komisija, *Recueil*, II-3781. lpp., 37. un 38. punkts).

57 Turklāt samērīguma princips prasa, lai iestāžu akti nepārsniegtu to, kas ir piemērots un nepieciešams izvirzīto mērķu sasniegšanai, ar to saprotot, ka, ja ir iespēja izvēlēties vienu no vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais un tā izraisītie trūkumi nedrīkst būt nesamērīgi ar sasniedzamajiem mērķiem (Tiesas 1998. gada 5. maija spriedums lietā C-157/96 *National Farmers' Union* u.c., *Recueil*, I-2211. lpp., 60. punkts). Kad līgumslēdzēja iestāde saskaras ar neskaidru piedāvājumu un ja aicinājums precizēt šāda piedāvājuma saturu var nodrošināt tiesisko drošību tādā pašā veidā, kā tūlītējs piedāvājuma noraidījums, šis princips liek līgumslēdzējai iestādei pieprasīt attiecīgajam kandidātam paskaidrojumus, nevis vienkārši noraidīt šāda kandidāta piedāvājumu (šajā sakarā skat. iepriekš 56. punktā minēto spriedumu lietā *Tideland Signal*/Komisija, 43. punkts).

58 Taču tikpat svarīgi tiesiskās drošības interesēs ir tas, lai Komisija varētu precīzi noteikt publiskā iepirkuma procedūrā iesniegta piedāvājuma saturu un it īpaši noteikt tā atbilstību līguma dokumentos paredzētajiem nosacījumiem. Ja piedāvājums ir neskaidrs un Komisijai nav iespējas ātri un efektīvi konstatēt, kas šādā piedāvājumā patiesībā ir, tai nav citas izvēles kā to noraidīt (iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Tideland Signal*/Komisija, 34. punkts).

59 Visbeidzot, Vispārējai tiesai ir jānosaka, vai kandidāta atbildes uz līgumslēdzējas iestādes pieprasījumu sniegt paskaidrojumus var kvalificēt kā precizējumus par šī kandidāta piedāvājuma saturu vai arī atbildes pārsniedz šos ietvarus un groza piedāvājuma būtību, ņemot vērā līguma dokumentos paredzētos nosacījumus (šajā sakarā skat. iepriekš 49. punktā minēto spriedumu lietā *Esedra*/Komisija, 52. punkts).

60 Šajā lietā vispirms ir jāvērtē, vai gadījumā, kad kandidāts piedāvājumam pievienotajā tāmes kopsavilkumā nav norādījis piedāvāto cenu par posteni, līguma dokumentu administratīvā pielikuma 25. punktā paredzētais nosacījums ir jāinterpretē tādējādi, ka šāds piedāvājums ir obligāti jānoraida, kā to būtībā apgalvo prasītāja, vai arī ka to nevar noraidīt, ja attiecīgo pārrakstīšanās kļūdu var vienkārši izskaidrot un trūkstošo cenu var viegli un droši secināt no cenas, kas ir piedāvāta par citu tāmes kopsavilkuma posteni, kā to apgalvo Komisija.

61 Šajā sakarā ir jānorāda, ka līguma dokumentu administratīvā pielikuma 25. punktā paredzētais nosacījums sniedz līgumslēdzējai iestādei, šajā gadījumā Komisijai, sīku skaidrojumu par veidu, kādā katra kandidāta piedāvātā kopējā cena par attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu ir sadalāma atsevišķās cenās par dažādiem darbiem, kas ir paredzēti šajā publiskā iepirkuma līgumā.

62 Tāpat ir jāuzskata, ņemot vērā lietas dalībnieku paskaidrojumus par šo jautājumu tiesas sēdē, ka katra kandidāta pienākums norādīt cenu par visiem tāmes kopsavilkuma posteņiem atvieglo Komisijas pārbaudi par katra pretendenta piedāvātās kopējās cenas pareizību, kā arī par cenu normālo raksturu, kā tas ir paredzēts Īstenošanas regulas 139. panta 1. punktā. Visbeidzot, šī pienākuma mērķis ir atvieglot par attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu piedāvātās kopējās cenas pielāgošanu gadījumā, ja izrādās, ka pēc minētā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanas ir nepieciešami papildu darbi, kas veicami līguma izpildes ietvaros.

63 Iepriekš minēto mērķu izpilde, runājot par līguma dokumentu administratīvā pielikuma 25. punktā paredzēto nosacījumu, nekādā ziņā netiek apšaubīta, ja šo noteikumu interpretē atbilstoši Komisijas izpratnei, proti, ka piedāvājums nav nepilnīgs un tas nav jānoraida, ja trūkstošo cenu par noteiktu posteni var droši secināt no cenas, kas ir norādīta par citu tās pašas tāmes kopsavilkuma posteni, vai katrā ziņā pēc tam, kad ir saņemti precizējumi par piedāvājuma saturu no paša piedāvājuma autora.

64 Kā to apgalvo Komisija, šajā pēdējā gadījumā runa nav par jauna cenas piedāvājuma iekļaušanu par attiecīgā tāmes kopsavilkuma posteni, bet gan tikai par vienkāršu piedāvājuma satura precizējumu, saskaņā ar kuru piedāvātā cena par noteiktu posteni ir jāuzskata par piedāvāto cenu par kādu citu identiska vai līdzīga satura posteni.

65 Šādā gadījumā līguma dokumentu administratīvā pielikuma 25. punktā paredzētā nosacījuma burtiska un šaura interpretācija, kā to iesaka prasītāja, izraisītu saimnieciski izdevīgāku piedāvājumu noraidīšanu sakarā ar acīmredzamām un nenozīmīgām pārrakstīšanās vai nepilnību kļūdām, kas, kā to pamatoti norāda Komisija, galu galā nav saderīgi ar Finanšu regulas 27. pantā minēto "saimnieciskuma principu".

66 Šo apsvērumu kontekstā turpmāk ir jāizvērtē, vai Komisija ir pamatoti uzskatījusi, ka sabiedrības C. piedāvāto cenu par tāmes kopsavilkuma posteni E 9.26 šajā gadījumā varēja skaidri secināt no šīs sabiedrības piedāvātās cenas par citu šīs tāmes posteni, kā rezultātā Komisija šīs sabiedrības iesniegto piedāvājumu nenoraidīja kā neatbilstošu līguma dokumentos paredzētajiem nosacījumiem.

67 Šajā sakarā jāatgādina, ka sabiedrība C., tiklīdz tā tika informēta par Komisijas lēmumu attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu piešķirt prasītājai, vispirms lūdza Komisijai saskaņā ar Finanšu regulas 100. panta 2. punktu informēt par tās piedāvājuma noraidīšanas iemesliem. Uzzinājusi par šiem iemesliem, šī sabiedrība saskaņā ar Īstenošanas regulas 158.a panta 1. punktu un šajā normā noteiktajā termiņā iesniedza apsvērumus, kuros tā pieprasīja Komisijai piešķirt tai attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu, pamatodama, ka attiecībā uz cenu par tās piedāvājumam pievienotā tāmes kopsavilkuma posteni E 9.26 nav pieļauta kļūda, jo šo cenu var acīmredzami secināt no cenas, kas piedāvāta par posteni E 9.13 (skat. iepriekš 9. un 10. punktu).

68 Tāpat ir jānorāda, ka no tāmes kopsavilkumu, kas pievienoti prasītājas un sabiedrības C. piedāvājumiem un ko Komisija iesniegusi pēc Vispārējās tiesas pieprasījuma, izvilkumiem izriet, ka posteņi E 9.05, E 9.13, E 9.22, E 9.26, E 9.31, E 9.37 un E 9.43 ir formulēti vienādi un attiecas uz vienu un to pašu iekārtu, proti, gāzes cilindru pusautomātiskas komutācijas centrāli.

69 Septiņus iepriekš minētos posteņus var nošķirt, pirmkārt, pamatojoties uz attiecīgo iekārtu atrašanās vietu, jo katrs postenis attiecas uz citu vietu vai laboratoriju. Tomēr tiesas sēdē lietas dalībnieki norādīja, ka iekārtu atrašanās vieta nevar ietekmēt to izmaksas un līdz ar to nevar ietekmēt arī katra kandidāta piedāvāto cenu par attiecīgo posteni.

70 Otrkārt, šos septiņus posteņus var nošķirt, pamatojoties uz gāzes veidu, kurai attiecīgā iekārta tiks izmantota. Iekārtas, kas ir minētas posteņos E 9.05, E 9.22, E 9.31, E 9.37 un E 9.43, tiks izmantotas nedegošām gāzēm. Savukārt posteņos E 9.13 un E 9.26 minētās iekārtas tiks izmantotas propānam, kas ir deggāze.

71 Tiesas sēdē Komisija norādīja un prasītāja tai neiebilda, ka attiecīgās gāzes degšanas vai nedegšanas īpašības var ietekmēt attiecīgās iekārtas izmaksas un līdz ar to katra kandidāta piedāvāto cenu par attiecīgo posteni. Vispārējā tiesa konstatē, ka no tāmes kopsavilkuma, kas pievienots prasītājas piedāvājumam, izvilkuma izriet, ka prasītāja ir piedāvājusi vienādu cenu (EUR 880,69) par katru posteni E 9.05, E 9.22, E 9.31, E 9.37 un E 9.43, kas attiecas uz nedegošām gāzēm, un citu cenu (EUR 1016,92) par katru posteni E 9.13 un E 9.26, kas attiecas uz deggāzi.

72 Runājot par sabiedrību C., no tāmes kopsavilkuma, kas ir pievienots tās piedāvājumam, izvilkuma izriet, ka arī šī sabiedrība ir piedāvājusi vienādu cenu (EUR 782,63) par katru

posteni E 9.05, E 9.22, E 9.31, E 9.37 un E 9.43. Turklāt tās piedāvātā cena par posteni E 9.13 ir EUR 903,69, bet savam piedāvājumam pievienotajā tāmes kopsavilkumā tā nav norādījusi cenu par posteni E 9.26.

73 Jākonstatē arī, ka gan prasītājas, gan sabiedrības C. piedāvājumā piedāvātā cena par attiecīgo iekārtu, ja tā ir paredzēta izmantošanai nedegošām gāzēm, ir 86,60 % apmērā no piedāvātās cenas par to pašu iekārtu, ja tā ir paredzēta izmantošanai propānam, kas ir deggāze.

74 No tā izriet, ka Komisija ir pamatoti uzskatījusi, ka cenas nenorādīšana par posteni E 9.26 tāmes kopsavilkumā, kas ir pievienots sabiedrības C. piedāvājumam, ir vienkārša piedāvājuma pārrakstīšanās kļūda vai vismaz neskaidrība, ko var vienkārši izskaidrot un viegli novērst. Ņemot vērā iepriekš 68.–73. punktā izklāstītos apstākļus, ir jāsecina, ka cena, kas nebija norādīta par sabiedrības C. tāmes kopsavilkuma posteni E 9.26, nevar būt atšķirīga no šīs sabiedrības piedāvātas cenas par posteni E 9.13 (EUR 903,69) un ka sabiedrība C. šo cenu par tāmes kopsavilkuma posteni E 9.26 nav norādījusi tikai nejauši.

75 Šādos apstākļos Komisija, pamatojoties uz Īstenošanas regulas 148. panta 3. punktu un nepārkāpjot līguma dokumentu administratīvā pielikuma 25. punktā paredzēto nosacījumu, varēja pieprasīt sabiedrībai C. paskaidrojumus par tās piedāvājuma saturu.

76 Nav nozīmes tam, ka šis sabiedrībai C. adresētais paskaidrojumu pieprasījums tika izteikts pēc tam, kad šī sabiedrība bija iesniegusi savus apsvērumus par iesniegtā piedāvājuma noraidījumu. Kā jau Komisija pamatoti norāda, ja pēc apsvērumu iesniegšanas, pamatojoties uz Īstenošanas regulas 158.a panta 1. punktu, tai nebūtu tiesības pieprasīt paskaidrojumus, kas tai šķiet nepieciešami, un vajadzības gadījumā

atsaukt savu lēmumu par attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu un piešķirt to citam kandidātam, šai pēdējai normai nebūtu nekādas nozīmes.

77 Tā kā atbildē pēc paskaidrojumu pieprasījuma sabiedrībai C. Komisija ieguva šīs sabiedrības apstiprinājumu, ka tās piedāvājums ir jāsaprot tādējādi, ka par posteni E 9.26 piedāvātā cena ir tāda pati kā par posteni E 9.13 piedāvātā cena (skat. iepriekš 12. un 13. punktu), Komisija pamatoti secināja, ka šis piedāvājums atbilst līguma dokumentos paredzētajiem nosacījumiem, un tā rezultātā Komisija attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu piešķīra šai sabiedrībai, jo tās piedāvājums bija vislētākais.

78 Prasītājas izvirzītais arguments šo secinājumu nevar apšaubīt. Pirmkārt, jānorāda, ka pretēji prasītājas apgalvojumam Komisija neierosināja aizliegtas pārrunas ar sabiedrību C., lai grozītu šīs sabiedrības iesniegtā piedāvājuma saturu, bet gan tā vienkārši izmantoja Īstenošanas regulas 148. panta 3. punktā paredzēto iespēju pieprasīt paskaidrojumus par šī piedāvājuma saturu.

79 Otrkārt, runājot par prasītājas argumentu sakarā ar principa par vienlīdzīgas attieksmes pret kandidātiem pārkāpumu, kas ir minēts gan Direktīvas 2004/18 2. pantā, gan Finanšu regulas 89. panta 1. punktā, jānorāda, ka šis princips nevar liegt Komisijai izmantot Īstenošanas regulas 148. panta 3. punktā paredzētās tiesības pieprasīt paskaidrojumus par piedāvājumiem pēc šo piedāvājumu atvēršanas, un jāprecizē, ka Komisijai ir pienākums izturēties pret visiem kandidātiem vienādi, ja tā izmanto šīs tiesības (šajā sakarā un pēc analoģijas skat. iepriekš 56. punktā minēto spriedumu lietā *Tideland Signal*/Komisija, 38. punkts).

80 Šajā gadījumā Komisija ir ievērojusi principu par vienlīdzīgu attieksmi pret kandidātiem, jo tā pieprasīja paskaidrojumus ne tikai sabiedrībai C., bet arī visiem pārējiem kandidātiem, kuru piedāvājumos bija tāda pati kļūda kā sabiedrības C. piedāvājumā, proti, nenorādītas cenas par noteiktiem posteņiem tāmes kopsavilkumā, kas bija pievienots šo kandidātu piedāvājumiem (skat. iepriekš 7. un 17. punktu). Šādi paskaidrojumi netika prasīti prasītājai, jo tas nebija vajadzīgs tādēļ, ka tās piedāvājumam pievienotajā tāmes kopsavilkumā netrūka nevienas cenas. Tomēr no 2008. gada 23. aprīļa novērtējuma ziņojuma izriet, ka novērtēšanas komisija zināmus labojumus ir veikusi arī prasītājas piedāvājumā, kā rezultātā tās piedāvātā kopējā cena nedaudz samazinājās.

81 Visbeidzot, jānoraida arī prasītājas arguments, kas ir rezumēts iepriekš 47. punktā un pamatots ar to, ka zināmas novērtējuma ziņojumu kopiju daļas, ko Komisija tai nosūtīja, tika aizklātas, pārkāpjot pārskatāmības principu, kā rezultātā Īstenošanas regulas 158.a panta 1. punktā paredzētajam gaidīšanas periodam pirms līguma parakstīšanas vēl nebija jāsākas.

82 Šajā sakarā vispirms ir jānorāda, ka tiesas sēdē prasītāja nevarēja paskaidrot, kāda nozīme ir šim termiņam šajā lietā, ja nemaz nav apstrīdēts, ka prasība ir celta noteiktajos termiņos.

83 Vēl jānorāda, ka prasītājas lūgums, uz ko Komisija atbildēja, nosūtot novērtējuma ziņojumu kopijas, tika izteikts pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas. Tādēļ Komisijas atbildes uz šo lūgumu pilnīgums vai nepilnība nekādā ziņā nevar raisīt šaubas par apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, jo prasība atcelt tiesību aktu attiecas tikai uz šo lēmumu.

84 Visbeidzot, ir jānorāda, ka katrā ziņā pārskatāmības princips, kas ir noteikts gan Finanšu regulas 89. panta 1. punktā, gan Direktīvas 2004/18 2. pantā, ir jālīdzsvaro ar sabiedrības interešu, publisko vai privāto uzņēmumu leģitīmo komercinterešu un godīgas konkurences aizsardzību, ko pamato Finanšu regulas 100. panta 2. punkta otrajā daļā paredzētā iespēja neatklāt noraidītajam kandidātam noteiktu informāciju, ja tas ir vajadzīgs šādu prasību ievērošanai.

85 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka prasītājas vienīgais pamats savas prasības atcelt tiesību aktu pamatojumam nav pamatots un līdz ar to šī prasība ir jānoraida.

Par prasību atlīdzināt zaudējumus

Lietas dalībnieku argumenti

86 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir prettiesiski ļāvusi sabiedrībai C. grozīt vai papildināt piedāvājumu pēc tā iesniegšanas, tādējādi pārkāpjot prasības pieteikuma par tiesību akta atcelšanu norādītās tiesību normas. Tas esot pietiekami būtisks pārkāpums, jo Komisija esot acīmredzami un nopietni pārkāpusi savu rīcības brīvību attiecībā uz piedāvājumu novērtēšanu un pārkāpusi augstāka juridiska spēka tiesību normas, kuru

mērķis ir aizsargāt privātpersonu intereses, tostarp nediskriminācijas un pārskatāmības principu. Prasītājai nodarītie zaudējumi turklāt tieši izrietot no Komisijas pieļautajiem pārkāpumiem. Šie zaudējumi turklāt esot nenovēršami un pietiekami skaidri paredzami.

87 Prasītāja piebilst, ka tās prasība par zaudējumu atlīdzību ir pieņemama. Tā apgalvo, ka neskaidrība par nodarīto zaudējumu apmēru nevar izraisīt tādas prasības par zaudējumu atlīdzību nepieņemamību, kas ir celta saskaņā ar EKL 288. panta otro daļu. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka zaudējumu apmēra noteikšana tiek atlikta, ja brīdī, kad tiek konstatēta prasības par zaudējumu atlīdzību pamatotība, vēl nav iegūstamas vajadzīgās ziņas par zaudējumu summas aprēķināšanu. No tā izriet, kā apgalvo prasītāja, ka, ceļot prasību par zaudējumu atlīdzību, iespējami ciesto zaudējumu apmēra precīzs aprēķins nav obligāts nosacījumus šādas prasības pieņemamībai.

88 Prasītāja norāda, ka tā centās panākt attiecīgā publiskā iepirkuma līguma piešķiršanu, izmantojot pagaidu noregulējuma procedūru, un ka prasību pamata lietā tā cēla jau tad, kad pagaidu noregulējuma procedūras iznākums vēl nebija zināms. Tāpēc prasītāja apgalvo, ka tā ir īslaicīgi ierobežota prasības pieteikumā lūgt konstatēt Komisijas atbildību un patur sev tiesības vēlāk iesniegt novērtējumu par ciesto zaudējumu summu. Turklāt esot acīmredzams, ka apgalvotais zaudējums ir nenovēršams un pietiekami skaidrs, jo patiesi ir tas, ka bez attiecīgā publiskā iepirkuma līguma izpildes samazināsies tās apgrozījums. Šādam samazinājumam neapstrīdami ir negatīva ietekme uz peļņu attiecīgajā taksācijas periodā. Turklāt Beļģijas tiesību aktos šie zaudējumi ir noteikti 10 % apmērā no attiecīgā publiskā iepirkuma līguma summas. Prasītāja ir iesniegusi arī sava revidenta atzinumu, kurā tās zaudējumi ir novērtēti EUR 619 000 apmērā, un patur sev tiesības vajadzības gadījumā pārskatīt šo zaudējumu novērtējumu. Runājot par Komisijas tiesībām uz aizstāvību, tās nemaz neesot pārkāptas, jo Komisija jebkurā brīdī var iesniegt aizstāvības pamatus par prasītājas zaudējumu novērtējumu.

89 Komisija galvenokārt apgalvo, ka prasība par zaudējumu atlīdzību ir nepieņemama, jo prasītāja Vispārējai tiesai prasa tikai atzīt apgalvoto zaudējumu esamību, kas tai nodarīti Komisijas darbības rezultātā, taču prasītāja nav norādījusi zaudējumu summu. Pirmās instances tiesa 1994. gada 23. septembra spriedumā lietā T-461/93 *An Taisce* un *WWF UK*/Komisija (*Recueil*, II-733. lpp., 42. un 43. punkts) ir nospriedusi, ka šāds prasījums ir nepieņemams.

90 Pakārtoti Komisija apgalvo, ka prasība par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida kā nepamatota, jo šajā gadījumā nav izpildīts neviens no judikatūrā noteiktajiem trim nosacījumiem.

Vispārējās tiesas vērtējums

91 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru saskaņā ar EKL 288. panta otro daļu celtas prasības par zaudējumu atlīdzību pamatotība ir pakļauta nosacījumu kopumam, proti, iestādei pārmestā rīcība ir prettiesiska, zaudējumi ir reāli un ir cēloņsakarība starp attiecīgo rīcību un zaudējumiem (Tiesas 1982. gada 29. septembra spriedums lietā 26/81 *Oleifici Mediterranei*/EEK, *Recueil*, 3057. lpp., 16. punkts, un Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā T-175/94 *International Procurement Services*/Komisija, *Recueil*, II-729. lpp., 44. punkts). Tiklīdz viens no šiem nosacījumiem nav izpildīts, prasība ir pilnībā jānoraida, nepārbaudot pārējos nosacījumus (Tiesas 1994. gada 15. septembra spriedums lietā C-146/91 *KYDEP*/Padome un Komisija, *Recueil*, I-4199. lpp., 19. un 81. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. februāra spriedums lietā T-170/00 *Förde-Reederei*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-515. lpp., 37. punkts).

92 Šajā lietā, izvērtējot prasību par tiesību akta atcelšanu, tika atzīts, ka apstrīdētajā lēmumā nav pieļautas prettiesiskas kļūdas.

93 Tā kā nosacījums par prettiesisku rīcību, kas tiek Komisijai pārmests, nav izpildīts, prasība par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida kā nepamatota un jautājums par tās pieņemamību nav jāizskata.

Par tiesāšanās izdevumiem

94 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ieskaitot izdevumus par pagaidu noregulējuma procesu, saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) ***Antwerpse Bouwwerken NV*** **atlīdzina tiesāšanās izdevumus, ieskaitot izdevumus par pagaidu noregulējuma procesu lietā T-195/08 R.**

Vilaras Prek Ciucă

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2009. gada 10. decembrī.

[Paraksti]